

ПОКАЗНИКИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Ірина АНГЕЛКО

Інститут підприємництва та перспективних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0003-2098-9170>

e-mail: iryana.anhelko@gmail.com

У статті розглянуто основні показники та чинники розвитку підприємництва в Україні. Проаналізовано динамічні зміни показників підприємництва в розрізі кількісного складу діючих суб'єктів господарювання, обсягів реалізації продукції та кількості зайнятих працівників. Визначено основну форму реалізації господарської діяльності суб'єктами підприємництва та встановлено пріоритетні види їх економічної діяльності. Акцентовано увагу на проблемі тіньової зайнятості працівників у сфері підприємництва. Зазначено, що наявна проблема впливає не лише на недоотримання державою коштів, але й на створення конкурентних умов у сфері підприємницької діяльності.

Узагальнено, що в сучасних умовах постає необхідність проведення поглибленого та постійного моніторингу поточного стану окремих груп показників та чинників динаміки підприємництва, що дозволить встановити тенденції та визначити перспективи його розвитку з врахуванням диверсифікації видів діяльності, нових вимог та викликів.

Ключові слова: підприємництво, підприємницька діяльність, суб'єкти підприємництва, мікропідприємство, зайнятість.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2022-5-4>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В сучасних умовах господарювання головним рушієм економічного розвитку країни виступає підприємництво. Саме підприємництво є тим потужним двигуном завдяки якому відбувається врегулювання ринкових ситуацій пов'язаних із зайнятістю та безробіттям, добробутом населення, розвитком конкурентного середовища, освоєнням нових ринків виробництва та збуту тощо. Роль підприємництва настільки важлива, що вона сама актуалізує питання постійного моніторингу його показників та чинників з метою визначення загального стану, проблем, тенденцій та основних напрямів розвитку.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню підприємництва присвячені праці багатьох вітчизняних вчених зокрема, З. Варналія [1], Т. Васильціва [2], О. Ватаманюка [3], Г. Гесця, С. Іванюти, Р. Пустовіта [4], С. Реверчука, Л. Романової та ін. Автори всебічно досліджували теоретичні засади підприємництва, практичні аспекти його становлення, прояву та розвитку. Зокрема, О. Ватаманюк досліджує теоретичні аспекти аналізу підприємництва. Вчений зазначає, що підприємництво є складним багатокомпонентним елементом інституційного середовища, що характеризується динамічністю та різноманітним проявом, які можна визначити на основі наявної системи інститутів формальної і неформальної природи [3]. Р. Пустовіт здійснює дослідження інституціонального середовища підприємництва. У своїх працях вчений розглядає фактори, що перешкоджають розвитку бізнес-середовища у трансформаційній економіці, детально висвітлює питання неузгодженості формальних та неформальних інститутів під час проведення трансформаційних перетворень [4]. З. Варналій, М. Романюк, Т. Васильців та ін. досліджують проблеми розвитку малого і середнього підприємництва в Україні та пріоритетні напрями державної політики щодо їх подолання [1; 2; 5]. Вчені акцентують увагу на об'єктивній необхідності податкового стимулювання розвитку суб'єктів зазначених видів підприємництва [1].

Незважаючи на значні напрацювання вчених, слід зазначити, що окремі питання дослідження підприємництва потребують уточнення та подальшого вивчення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є висвітлення основних показників та чинників розвитку підприємництва в Україні через призму їх динамічних змін в розрізі окремих груп діючих суб'єктів господарювання.

Для досягнення поставленої мети дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Зокрема, у роботі застосовано методи аналізу і синтезу, порівняння, групування та узагальнення, прийоми табличного та графічного відображення результатів дослідження. За допомогою методів діалектичного пізнання, порівняння та узагальнення

визначено основні показники розвитку підприємництва в розрізі кількісного складу діючих суб'єктів господарювання, обсягів реалізації продукції (товарів, послуг) та кількості зайнятих працівників у сфері підприємницької діяльності. На основі аналізу визначених показників здійснено загальну оцінку стану та тенденцій розвитку вітчизняного підприємництва в сучасних умовах господарювання.

Інформаційною базою дослідження слугували нормативно-правові акти, праці вітчизняних та зарубіжних вчених, дані вітчизняних організацій та періодичних видань.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Відповідно до чинного законодавства, підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, здійснювана на власний ризик господарська діяльність, що провадиться суб'єктами господарювання (підприємцями) задля досягнення економічних та соціальних результатів і одержання прибутку [6].

Здійснюється підприємництво в Україні на засадах, які передбачають [6]:

- вільний вибір підприємцем видів підприємницької діяльності;
- самостійне формування підприємцем програми діяльності, вибір постачальників і споживачів продукції, що виробляється, залучення матеріально-технічних, фінансових та інших видів ресурсів, використання яких не обмежено законом, встановлення цін на продукцію та послуги відповідно до закону;
- вільний найм підприємцем працівників;
- комерційний розрахунок та власний комерційний ризик;
- вільне розпорядження прибутком, що залишається у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом;
- самостійне здійснення підприємцем зовнішньоекономічної діяльності, використання підприємцем належної йому частки валютної виручки на свій розсуд.

Реалізація зазначених принципів окремими суб'єктами господарювання є основою законного та ефективного розвитку підприємництва в цілому. Останній можна оцінити за допомогою динамічних змін кількісних та якісних показників в розрізі діючих суб'єктів господарювання (суб'єктів підприємництва), а саме юридичних осіб (підприємств) та фізичних осіб-підприємців (ФОП).

За офіційними даними, в Україні налічується близько 2 млн. суб'єктів підприємництва, з яких 1,6 млн. (а це трохи більше 80% від загальної кількості) – фізичних осіб-підприємців. Варто зазначити, що упродовж останніх років кількісний склад діючих суб'єктів підприємництва фактично залишається незмінним – кількість фізичних осіб-підприємців в 4 рази перевищує кількість підприємств (рис. 1). Зокрема, у 2020 році частка ФОП у загальній структурі діючих суб'єктів підприємництва становила 81,1%, у 2019 році – 80,4%, у 2018 році – 80,7%.

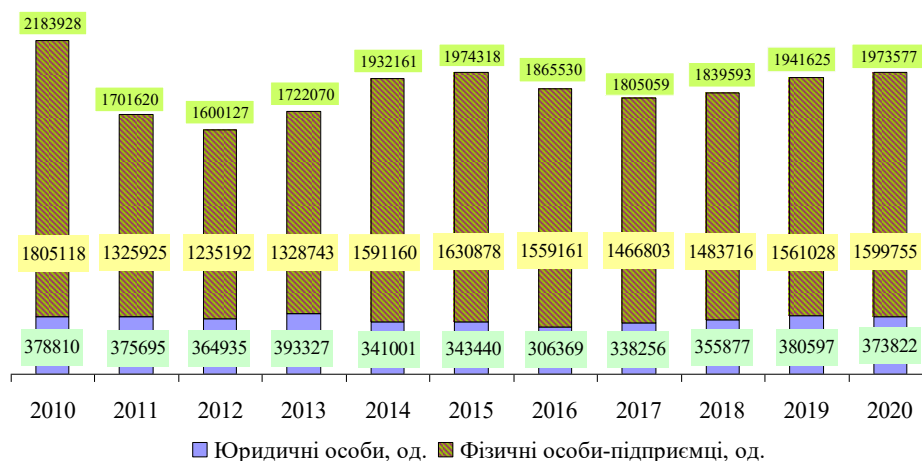

Рис. 1. Кількість діючих суб'єктів підприємництва в Україні у 2010-2020 роках, одиниць*

*Джерело: складено автором за [7].

Для більшості діючих суб'єктів підприємництва основною формою реалізації господарської діяльності є мікропідприємництво. Як відомо, у зазначеній сфері функціонує 96% усіх суб'єктів господарювання (у 2020 році в сфері мікропідприємництва було сконцентровано 96,2% усіх

суб'єктів господарювання, у 2019 році – 96%, у 2018 році – 95,9%), з яких 16% діючих підприємств (табл. 1). Загалом частка мікропідприємств у загальній кількості діючих підприємств України становить дещо більше 80% (у 2020 році – 82,4%, у 2019 році – 82,3%, у 2018 році – 82,3%). Серед фізичних осіб-підприємців частка суб'єктів мікропідприємництва значно вища, адже практично всі ФОП задіяні у зазначеній сфері (у 2020 році частка «зайнятості» ФОП у сфері мікропідприємництва становила 99,5%, у 2019 році – 99,3%, у 2018 – 99,2%).

Таблиця 1

Кількість діючих суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва у 2010-2020 роках, одиниць/‰*

Роки	Велике підприємництво (середня кількість працівників понад 250 осіб, річний дохід понад 50 млн. євро)**	Середнє підприємництво (середня кількість працівників до 250 осіб, річний дохід до 50 млн. євро включно)**		Мале підприємництво (середня кількість працівників до 50 осіб, річний дохід до 10 млн. євро)**		Мікропідприємництво (середня кількість працівників до 10 осіб, річний дохід до 2 млн. євро)**		Всього
	Підприємства	Підприємства	ФОП	Підприємства	ФОП	Підприємства	ФОП	
2010	586 0,02	20983 0,96	360 0,02	56796 2,60	11515 0,53	300445 13,76	1793243 82,11	2183928 100
2011	659 0,04	20753 1,22	306 0,02	58468 3,44	12615 0,74	295815 17,38	1313004 77,16	1701620 100
2012	698 0,04	20189 1,26	362 0,02	57587 3,60	10515 0,66	286461 17,90	1224315 76,52	1600127 100
2013	659 0,04	18859 1,10	351 0,02	55332 3,21	9689 0,56	318477 18,49	1318703 76,58	1722070 100
2014	497 0,03	15906 0,82	712 0,04	45676 2,36	9483 0,49	278922 14,44	1580965 81,82	1932161 100
2015	423 0,02	15203 0,77	307 0,02	43573 2,21	3982 0,20	284241 14,40	1626589 82,38	1974318 100
2016	383 0,02	14832 0,80	281 0,02	43459 2,33	5839 0,31	247695 13,27	1553041 83,25	1865530 100
2017	399 0,02	14937 0,83	317 0,02	44818 2,48	7506 0,42	278102 15,41	1458980 80,82	1805059 100
2018	446 0,02	16057 0,87	419 0,02	46602 2,53	11332 0,62	292772 15,92	1471965 80,02	1839593 100
2019	518 0,03	17751 0,91	378 0,02	48948 2,52	10017 0,52	313380 16,14	1550633 79,86	1941625 100
2020	512 0,03	17602 0,89	344 0,02	47837 2,42	8380 0,42	307871 15,60	1591031 80,62	1973577 100

*Джерело: складено автором за [7].

** Критерії суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва визначені відповідно до [6].

За даними Державної служби статистики України, основними видами економічної діяльності діючих суб'єктів підприємництва є оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів. У зазначених сферах функціонує понад 40% усіх суб'єктів підприємництва. Зокрема, у 2020 році даними видами економічної діяльності займалися 826129 суб'єктів господарювання (рис. 2), з яких 727760 одиниць – це фізичні особи-підприємці. Загалом частка ФОП у сферах оптової та роздрібно торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів складає 88,1% загальної кількості суб'єктів підприємництва, які займаються даними видами економічної діяльності та 36,9% загальної кількості усіх діючих суб'єктів підприємництва.

Згідно даних рис. 2 у сферах інформації та телекомунікації сконцентровано близько 12% усіх суб'єктів підприємництва (у 2020 році – 234188 одиниць, з яких 218134 фізичних осіб-підприємців, що становить 13,6% загальної кількості ФОП в аналізованому періоді), у сферах професійної, наукової та технічної діяльності – трохи більше 7% (у 2020 році – 140374 одиниць, з яких 110564 фізичних осіб-підприємців, що становить 6,9% загальної кількості ФОП в аналізованому році). У промисловості функціонує 6,4% усіх суб'єктів підприємництва, у сферах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 5,0%, у сфері операцій з нерухомим майном – 4,8%. В меншій мірі суб'єкти підприємництва зосереджені в інших видах економічної діяльності зокрема, в сільському, лісовому та рибному господарстві (3,7%), у сферах тимчасового розміщування й організації харчування (3,6%), адміністративного та допоміжного обслуговування (2,7%), охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (1,9%) [8].

Рис. 2. Кількість діючих суб'єктів підприємництва в розрізі видів економічної діяльності у 2020 році, одиниць*

*Джерело: складено автором за [8].

Слід зауважити, що основна «концентрація» суб'єктів господарювання в сферах оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів обумовлена, насамперед, прагненням швидкого повернення вкладених коштів та максимізації результатів своєї діяльності [9, с. 167]. Останню підтверджують дані про обсяги реалізації продукції (товарів, послуг) діючими суб'єктами підприємництва (рис. 3).

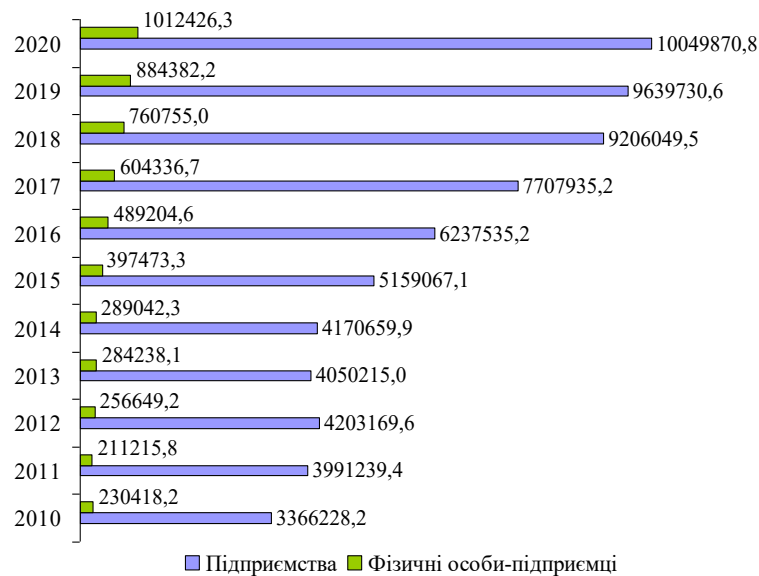

Рис. 3. Обсяг реалізованої продукції діючими суб'єктами підприємництва у 2010-2020 роках, млн. грн.*

*Джерело: складено автором за [7].

У загальному враховуючи дані рис. 1 та рис 3, доцільно зазначити, що попри відносну стабільність у кількісному складі діючих суб'єктів підприємництва, упродовж останніх років спостерігається зростання вартісних показників реалізації продукції (товарів, послуг). Так, у 2020 році обсяги реалізації продукції суб'єктами підприємництва у порівнянні з 2019 роком зросли на 538,2 млрд. грн. (5,11%), у 2019 році у порівнянні з 2018 роком – на 557,3 млн. грн. (5,59%). У цілому за 2015-2020 роки обсяги реалізації продукції зросли вдвічі – з 5556,5 млрд. грн. до 11062,3 млрд. грн. (рис. 3).

На превеликий жаль, не можемо спостерігати позитивної динаміки у сфері зайнятості. У 2020 році, вперше за останні роки, відбулося зменшення кількості зайнятих працівників за всіма групами діючих суб'єктів підприємництва. Зокрема, кількість працівників підприємств у порівнянні з попереднім роком скоротилася на 41,4 тис. осіб, фізичних осіб-підприємців – на 44,5 тис. осіб (рис. 4).

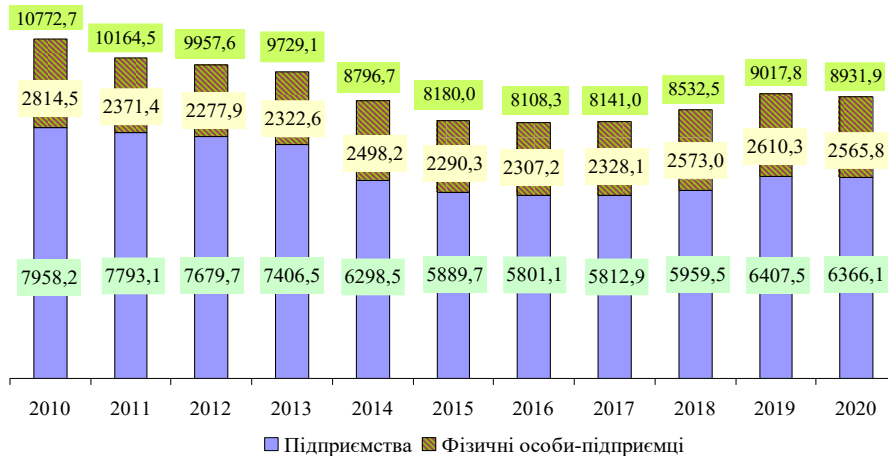

Рис. 4. Кількість зайнятих працівників в розрізі суб'єктів підприємництва, тис. осіб*

*Джерело: складено автором за [7].

У цілому аналіз показників зайнятості працівників в розрізі груп суб'єктів підприємництва показує, що 70% зайнятих є працівниками підприємств, з яких половина (у 2020 році – 3088,4 тис. осіб) – працівниками середнього підприємництва. Серед працівників фізичних осіб-підприємців частка зайнятих у сфері середнього підприємництва є незначною (рис. 5). Переважна більшість працівників фізичних осіб-підприємців (понад 90% загальної кількості працівників ФОП) задіяна у сфері мікропідприємництва (рис. 4-5), що обумовлено безпосередньо самою «специфікою» зайнятості ФОП (табл. 1). Загалом середнє та мікропідприємництво являються основними сферами зайнятості працівників у сучасному вітчизняному підприємстві (на дані сфери припадає відповідно 34,6% та 33,6% усіх зайнятих).

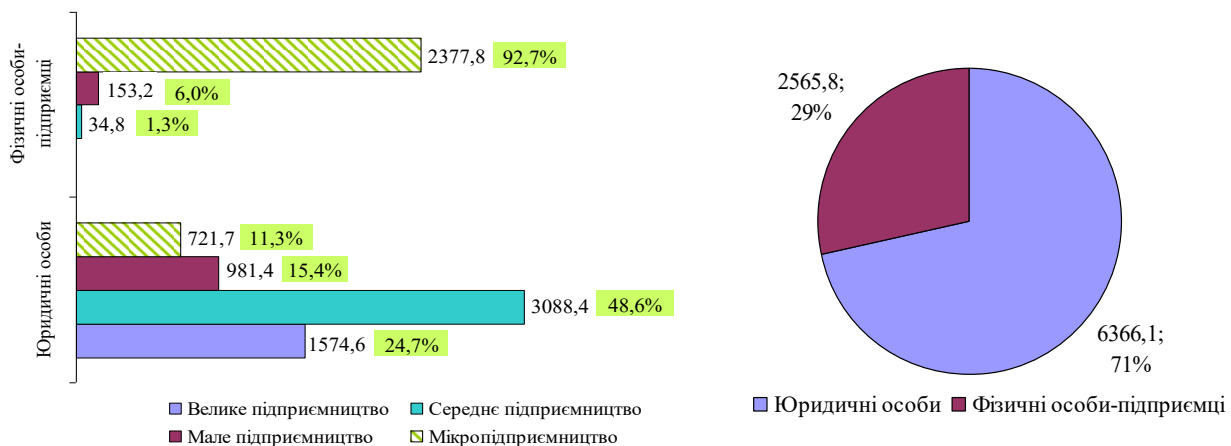

Рис. 5. Кількість зайнятих працівників в розрізі суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва у 2020 році, тис. осіб*

*Джерело: складено автором за [7].

За даними Державної служби статистики України, найвищий рівень зайнятості працівників у підприємстві спостерігається в оптовій та роздрібній торгівлі, сфері ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів, а також у промисловому виробництві. У зазначених видах економічної діяльності задіяно більше 50% усіх зайнятих працівників (рис. 6). Варто зазначити, що достатньо високий рівень зайнятості працівників спостерігається також у сферах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (9,8%), охорони здоров'я та соціальної допомоги (8,9%).

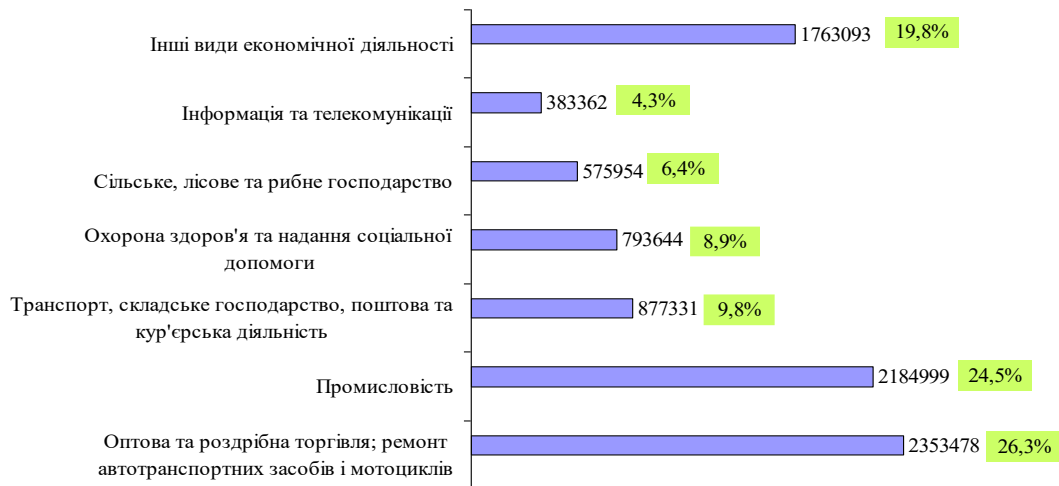

Рис. 6. Кількість зайнятих працівників у підприємстві за сферами економічної діяльності у 2020 році, осіб*

*Джерело: складено автором за [10]

Однак, аналізуючи показники зайнятості працівників у сфері підприємництва, слід враховувати й наявність проблеми тіньової зайнятості. Як відомо, суб'єкти господарювання часто використовують працю найманих працівників без офіційного працевлаштування, а заробітну плату виплачують у «конвертах» [11; 12]. Сьогодні, за даними Державної служби України з питань праці, кожен п'ятий українець працює в тіні [13]. Така ситуація, на нашу думку, призводить не лише до заниження офіційних даних щодо кількості працевлаштованих та недоотримання державою коштів, але й до «підриву» основ прозорості і розвиненої конкуренції у сучасному бізнес-середовищі.

Враховуючи зазначене, очевидно, що проблема тіньової зайнятості, як і тіньової діяльності загалом, залишається відкритою. Для мінімізації рівня тінізації необхідно створити сприятливі умови переходу суб'єктів підприємництва до формального сектору, за яких б вигоди перевищували витрати, як у сенсі часу, так і грошей.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підсумовуючи необхідно зазначити, що в Україні упродовж останніх років спостерігалася відносно позитивна динаміка кількісних та якісних змін в показниках розвитку підприємництва. Свідченням цьому, насамперед, зростання загальної кількості діючих суб'єктів підприємництва (що зумовлено, в більшій мірі, спрощенням процедури започаткування власної справи) та обсягів реалізованої ними продукції (товарів, послуг).

Однак сьогодні, в умовах повномасштабної війни, динаміка та структура показників і чинників розвитку вітчизняного підприємництва зазнає суттєвих змін – змінюються пріоритети в напрямках економічної діяльності, привабливості територій, доступних (безпечних) для здійснення (реалізації) господарської діяльності, встановлення бізнес-зв'язків тощо. За таких умов виникає необхідність постійного та глибокого моніторингу поточного стану окремих груп показників та чинників динаміки підприємництва, що дозволить встановити тенденції та перспективи його розвитку в Україні з врахуванням диверсифікації видів діяльності, нових вимог та викликів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варналії З., Романюк М., Білик Р. Податкове стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. Формування ринкової економіки в Україні. 2018. Вип. 40. Ч. 1. С. 52-59.
2. Васильців Т.Г. Удосконалення державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Стратегічні пріоритети. 2009. №1. С. 145-149.
3. Ватаманюк О.З., Сухарська І.Я. Інститут підприємництва в господарській системі України. Економічний часопис-XXI. 2013. №5-6(1). С. 14-17.
4. Пустовіт Р.Ф. Формування інституціонального середовища розвитку вітчизняного підприємництва. Підприємство, господарство і право. 2005. № 2. С. 140-144.
5. Мірошник Р., Прокоп'єва У. Розвиток малого і середнього бізнесу в Україні: проблеми і перспективи. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2020. Вип. 4. №1. С. 63-71.
6. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n316>
7. Показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва (2010-2020). Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів (2014-2020). Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Шоля Р.І. Динаміка та структура розвитку підприємництва України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 25. Ч. 2. С. 166-171.
10. Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів (2014-2020). Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
11. Ангелко І.В. Тіньова діяльність як джерело доходу: основні форми вияву. Галицький економічний вісник. 2010. №2(27). С. 108-115.
12. Ангелко І.В. Неформальна зайнятість населення України в сучасних умовах господарювання. Український соціум. 2010. №3(34). С. 124-132.
13. У Держпраці оцінили рівень тіньової зайнятості в Україні. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/07/29/novyna/suspilstvo/derzhpraczi-oczinily-riven-tinovoyi-zajnyatosti-ukrayini>

REFERENCES

- Varnali Z., Romaniuk M., Bilyk R. Podatkove stymuliuвання розвитку maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Ukraini. Formuvannya rynkovoї ekonomiky v Ukraini. 2018. Vyp. 40. Ch. 1. S. 52-59.
- Vasyltsiv T.H. Udoskonalennia derzhavnogo rehuliuвання pidpriemnytskoi diialnosti v Ukraini. Stratehichni priorytety. 2009. №1. S. 145-149.
- Vatamaniuk O.Z., Sukharska I.Ia. Instytut pidpriemnytstva v hospodarskii systemi Ukrainy. Ekonomichniy chasopys-XXI. 2013. №5-6(1). S. 14-17.
- Pustoviit R.F. Formuvannya instytutsionalnogo seredovyscha rozvytku vitchyznianoho pidpriemnytstva. Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. 2005. № 2. S. 140-144
- Miroshnyk R., Prokopieva U. Rozvytok maloho i serednoho biznesu v Ukraini: problemy i perspektyvy. Visnyk Natsionalnogo universytetu «Lvivska politehnika». Serii «Problemy ekonomiky ta upravlinnia». 2020. Vyp. 4. №1. S. 63-71.
- Hospodarskyi kodeks Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n316>
- Pokaznyky diialnosti subiektiv velykoho, serednoho, maloho ta mikropidpriemnytstva (2010-2020). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
- Kilkist diiuchykh subiektiv hospodariuvannya za vydamy ekonomichnoi diialnosti u rozrizi rehioniv (2014-2020). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
- Sholia R.I. Dynamika ta struktura rozvytku pidpriemnytstva Ukrainy. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. 2019. Vyp. 25. Ch. 2. S. 166-171.
- Kilkist zainiatykh pratsivnykiv u subiektiv hospodariuvannya za vydamy ekonomichnoi diialnosti u rozrizi rehioniv (2014-2020). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
- Anhelko I.V. Tinova diialnist yak dzherelo dokhodu: osnovni formy vyjavu. Halytskyi ekonomichniy visnyk. 2010. №2(27). S. 108-115.
- Anhelko I.V. Neformalna zainiatist naselennia Ukrainy v suchasnykh umovakh hospodariuvannya. Ukrainyskyi sotsium. 2010. №3(34). S. 124-132.
- У Держпраці otsynily riven tinovoi zainiatosti v Ukraini. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/07/29/novyna/suspilstvo/derzhpraczi-oczinily-riven-tinovoyi-zajnyatosti-ukrayini>

INDICATORS AND FACTORS OF ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN UKRAINE

Iryna ANHELKO

Institute of Enterprise and Advanced Technologies «Lviv Polytechnic» National University

In the article are considered basic indexes and factors of development of entrepreneurship in Ukraine. The dynamic changes of indexes of entrepreneurship are analysed in the cut of quantitative composition of operating subjects of menage, volumes of realization of products and amount of the employed workers. On the basis of the research, it was established that in recent years, the quantitative composition of active business entities in Ukraine has actually remained unchanged. In the structure of business entities, the share of individual entrepreneurs prevails. Their number exceeds the number of enterprises four times. It was determined that the main form of economic activity by business entities is micro-entrepreneurship. It is noted that 96% of all business entities operate in this area. It was established that the main type of economic activity for most business entities is wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles. More than 88% of individual entrepreneurs are engaged in this type of activity.

Attention is focused on the number of employed workers in the field of entrepreneurship. The problem of shadow employment of employees in the field of entrepreneurship is emphasized. It is noted that the existing problem affects not only the state's lack of funds, but also the creation of competitive conditions in the field of entrepreneurial activity. In order to minimize the level of shadowing, it is proposed to create favorable conditions for the transition of business entities to the formal sector, in which the benefits would exceed the costs, both in terms of time and money.

It is summarized that in modern conditions there is a need to carry out in-depth and constant monitoring of the current status of certain groups of indicators and factors of the dynamics of entrepreneurship, which will allow to establish trends and determine the prospects for its development, taking into account the diversification of types of activities, new requirements and challenges.

Keywords: entrepreneurship, entrepreneurial activity, entrepreneurial subjects, micro-entrepreneurship, employment.